

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Věrou Pazderovou, LL.M., M.A., ve věci

žalobce: **V. P.**, nar. X
státní příslušnost Arménie
pobytem X
t. č. Věznice X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 936/3, Praha 7

za účasti: 1) R. P.
2) nezl. V. P.
obě bytem X

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2023, č. j. OAM-437/ZA-ZA11-ZA19-R2-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.
2. Přestože se jednalo o opakovanou žádost, žalovaný ji shledal přípustnou, neboť některá tvrzení žalobce (narození dcery v roce 2019, uzavření nového manželství) nebyly posouzeny

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

v rámci předchozího řízení. S ohledem na důvody uvedené žalobcem provedl žalovaný výslech žalobcovy manželky [osoby zúčastněné na řízení 1]) a bývalé manželky, která je matkou žalobcových tří dětí.

3. Žalobce podle žalovaného neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možné podřadit pod důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jako jediný důvod žádosti uvedl, že má v ČR manželku a děti.
4. Rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žalovaný hodnotil v rámci podmínek pro udělení humanitárního azylu, důvody zvláštního zřetele hodné však neshledal. Žalobce je zdravý a schopný žít se prací. Existenci výjimečných okolností žalobce netvrdil.
5. K posouzení důvodů pro udělení doplňkové ochrany žalovaný konstatoval, že žalobce netvrdil a žalovaný ani nenalezl žádné okolnosti, které by svědčily o tom, že žalobci hrozí trest smrti, mučení, nelidské či ponižující zacházení. K důvodu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu žalovaný odkázal na zprávy o zemi původu, z nichž zjistil, že spor Arménie s Ázerbájdžánem o území Náhorního Karabachu je územně omezen. Míra svévolného násilí v souvislosti se zmíněným konfliktem nedosahuje takové intenzity, že by existovaly závažné důvody se domnívat, že by byl žalobce v případě návratu vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy pouze z důvodu přítomnosti v dané zemi. Žalobce se narodil v Jerevanu, který byl také jeho posledním bydlištěm v Arménii. Není žádný důvod se domnívat, že by byl žalobce nucen po návratu pobývat v Náhorním Karabachu.
6. Žalovaný neshledal, že by žalobcovo vycestování představovalo rozpor s mezinárodními závazky. Nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by svědčily o tom, že by žalobce nebo jeho rodina byli v Arménii nějak ohroženi. V roce 2019 žalobce uzavřel manželství s českou státní občankou a toto manželství nadále trvá. Manželům se v témže roce narodila dcera. S manželkou a dcerou žalobce vedl před nastoupením výkonu trestu odnětí svobody společnou domácnost. Během pobytu ve vězení s nimi udržuje telefonický kontakt a jednou měsíčně jej manželka a dcera navštěvují. Kromě toho v ČR žijí také další tři žalobcovy nezletilé děti z předchozího manželství, které jsou státními příslušníky Arménie. Z výpovědi žalobce i jeho bývalé manželky však vyplynulo, že se s nimi nevidá. V žalobcově zemi původu žijí jeho otec, bratr a sestra, s nimiž udržuje kontakt telefonicky a přes sociální sítě.
7. Dále žalovaný konstatoval, že z popisu rejstříků trestů vyplývá, že se žalobce opakovaně dopustil trestné činnosti (majetkové trestné činnosti, trestné činnosti proti svobodě a trestné činnosti narušující soužití lidí), za kterou byl odsouzen. Předpokládaný konec trestu odnětí svobody je 18. 9. 2028. Se žalobcem bylo rovněž zahájeno řízení o správním vyhoštění, které však bylo zastaveno z důvodu existence rodinných vazeb v ČR.
8. Žalovaný popsal také sociální, zdravotnický a vzdělávací systém v Arménii a dodal, že „navrátilcům“ v Arménii žádný postih nehrozí a funguje tam asistenční program pro reintegraci.
9. Dále žalovaný zdůraznil, že žalobce navázal vztah se současnou manželkou v době, kdy probíhalo řízení o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu, resp. v době, kdy nedisponoval pobytoým oprávněním. Žalobce i jeho manželka museli proto počítat s tím, že žalobce bude povinen ČR opustit. Musel si být rovněž vědom skutečnosti, že páčání trestné činnosti je důvodem pro neudělení pobytového oprávněním. Integritu rodiny a nemožnost každodenního soužití tak žalobce narušil sám svým opakovaným protiprávním jednáním, přičemž tento stav bude trvat ještě několik dalších let. Dočasné fyzické odloučení, k němuž

by mohlo dojít v důsledku povinnosti vycestovat, tak nebude v životě rodiny ničím novým, co by rodinní příslušníci nebyli schopni překonat.

10. Žalobce jakožto manžel a rodič českých státních příslušníků má možnost pobývat na území ČR na základě krátkodobého i dlouhodobého víza. S ohledem na jeho rodinné vazby mu nebylo uloženo správní vyhoštění ani trest vyhoštění. Manželka a dcera mohou naopak s žalobcem pobývat v Arménii a příp. získat arménské státní občanství. Sám žalobce připustil, že by jej do Arménie následovaly, pokud by to nešlo jinak. Samotná skutečnost, že pro žalobce a jeho rodinné příslušníky by bylo jednodušší setrvat v ČR, nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Krom toho, v Arménii má žalobce zázemí v podobě otce, sestry a bratra.
11. Neudělením mezinárodní ochrany nedojde ani k porušení nejlepších zájmů dítěte. Vycestováním žalobce se na životě žalobcových dětí příliš nezmění. Děti z předchozího manželství jsou svěřeny do péče matky, žalobce neplní svou vyživovací povinnost a nestýká se s nimi. Tyto děti podle vyjádření jejich matky o žalobce zájem také neprojevují a kvůli jeho chování z něj mají obavy. Nejmladší dceři byly tři roky v době, kdy žalobce nastoupil výkon trestu. Od té doby je žalobce s dcerou v osobním kontaktu pouze jednou za měsíc. Žalobce přitom sám svým protiprávním jednáním zavinil, že nemůže každodenně pečovat o její potřeby. Vzhledem k uloženému trestu bude tento stav trvat ještě několik let. V případě vycestování žalobce se jeho nejmladší dcera neocitne bez náležité rodičovské péče, neboť by o ni v takovém případě pečovala matka. Žalobce ani jeho manželka netvrdili žádné zvláštní okolnosti ohledně (např. stavu) jejich dcery. Vzhledem k věku nemá žalobcova dcera ještě hlubší vazby mimo rámec nejbližší rodiny.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

12. Žalobce namítá porušení § 2 odst. 1 a 4 a § 3, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 správního řádu, čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).
13. Je přesvědčen, že mu v případě návratu do země původu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, a to z důvodu zásahu do rodinného a soukromého života. Žalovaný v rozporu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte nezohlednil nejlepší zájem žalobcovy nezletilé dcery. Žalobce v této souvislosti připomněl obecná kritéria pro posouzení zásahu do rodinného a soukromého života vyplývající z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“) k čl. 8 Úmluvy v souvislosti s vyhoštěním a dodal, že tyto faktory je třeba analogicky zohlednit v řízení o mezinárodní ochraně.
14. Žalobce i jeho manželka vypověděli, že jejich manželství trvá. Žalobcova manželka jeho žádost o mezinárodní ochranu podporuje, všude žalobce doprovází a sdílí s ním společnou domácnost již déle než pět let. Žalobce se podílí na výchově dcery „jako normální otec“ a přispíval částkou 12 000 až 18 000 Kč měsíčně. Nyní je ve výkonu trestu a s manželkou je v telefonickém kontaktu každý den a jednou měsíčně jej manželka navštěvuje. Manželka uvedla (*pozn. soudu*: patrně myšleno v rámci pohovoru ve správním řízení), že dcera je k žalobci „dost upjatá“ a že by žalobce do Arménie nemohla doprovázet, protože nezná tamní jazyk a je to jiná mentalita. Ve společné domácnosti s nimi žijí i rodiče manželky a její dítě z předchozího vztahu. Na území ČR pobývají také další žalobcovy tři děti, které se narodily v ČR a jsou fakticky „tuzemci“.
15. Tyto skutečnosti podle žalobce hovoří silně ve prospěch jeho setrvání na území. Žalobce

nemá v tuto chvíli jinou možnost získat pobytové oprávnění, resp. se obává, že by to bylo s ohledem na jeho trestní minulost neúspěšné. To by mělo negativní dopad do práv jeho manželky a dcery. Přestěhování do Arménie nelze po žalobcově manželce a jejich dceři spravedlivě požadovat. V Arménii by se mohly potýkat s řadou problémů. Žalobcova manželka nezná jazyk ani místní poměry, nemá v Arménii žádné vazby, neví, jak funguje tamní sociální systém, systém péče o dítě apod. Nejedná se ani o členský stát EU, manželka a dcera by tak byly uvrženy do zcela neznámého prostředí. Manželka má navíc v ČR syna (nar. 2001), který by zůstal neopatřený. Žalobcova dcera je rovněž fixována na prarodiče (rodiče manželky), kteří manželce vypomáhají. Tento typ pomoci by v Arménii zcela odpadl.

16. Nejnovější výzkumy ukazují důležitost přítomnosti obou rodičů v nejranějším věku dítěte. Tyto aspekty rodinného života nelze kompenzovat krátkodobými návštěvami v Arménii. Argument realizace rodinného života na dálku je nepřiléhavý. Možnost hrát si s dítětem a komunikovat neverbálně nelze nahradit telefonickým kontaktem. Žalobce si je vědom, že riziko pro získání pobytového oprávnění způsobil svou trestnou činností, je však třeba zohlednit nelepší zájem dítěte. Žalobce se chystá požádat o podmíněné propuštění. Pokud by bylo jeho žádosti vyhověno, mohl by být propuštěn v září 2024. V takovém případě by se mohl opět plně věnovat svým dětem.
17. Závěrem doplnil, že výpověď bývalé manželky nevnímá jako přiléhavou. Není výjimkou, že bývalí partneři o sobě nehovoří v dobrém světle. Její výpověď tedy mohla být subjektivně zabarvena.
18. S ohledem na výše uvedené se žalobce domnívá, že mu měla být udělena doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
19. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žaloba neprokazuje nezákonnost napadeného rozhodnutí, proto na něj a na obsah správního spisu odkázal. Je přesvědčen, že se dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, které žalobce sdělil, a opatřil si dostatečné podklady. Setrvává na závěru, že vycestováním žalobce nedojde k nepřiměřenému zásahu do rodinného a soukromého života. Dále žalovaný shrnul argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí.

III. Posouzení žaloby soudem

20. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 22. 6. 2023; žaloba byla odeslána dne 3. 7. 2023), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud rozhodl ve věci v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť oba účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (žalovaný výslovně, žalobce implicitně, neboť na výzvu soudu nereagoval).
21. Žaloba není důvodná.
22. Z žalobních námitek vyplývá, že žalobce nevznáší žádné argumenty, které by byly podřaditelné pod důvody podle § 12, § 13, § 14a odst. 2 písm. a) až c) či § 14b zákona o azylu. Tvrděný zásah do rodinného a soukromého života by ve zcela výjimečných případech mohl být relevantní pro posouzení důvodu podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, příp. humanitárního azylu podle § 14 téhož zákona. Soud proto posoudil žalobní námitky optikou těchto dvou ustanovení.
23. Úvodem soud předesílá, že § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu byl s účinností od 1. 7. 2023 zrušen, s ohledem na přechodná ustanovení zákona č. 173/2023 Sb. je však třeba v nyní

posuzované věci postupovat podle znění zákona o azylu do 30. 6. 2023.

24. Soud si je vědom, že rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu byla usnesením ze dne 9. 11. 2022, č. j. 7 Azs 186/2022-19, předložena otázka týkající šíře výkladu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, o které nebylo dosud rozhodnuto. Sedmý senát identifikoval v judikatuře Nejvyššího správního soudu dvě linie. První omezuje použitelnost tohoto ustanovení na případy kvalifikovaného rozporu s čl. 8 Úmluvy intenzitou se přibližujícího zásahům do práv předvídaným § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu. Druhá výkladová linie zkoumá přiměřenost nuceného vycestování z hlediska práva garantovaného čl. 8 Úmluvy obecně. Předkládající sedmý senát se přiklonil k první (restriktivnější linii).
25. Soud neshledal důvod z právě uvedeného důvodu přerušit řízení a vyčkat rozhodnutí rozšířeného senátu, protože k takovému postupu není povinen [srov. § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s.], protože výše zmíněnou restriktivnější linii judikatury shledává jednoznačně přesvědčivější a především protože s ohledem na skutkové okolnosti nyní posuzované věci má být pobytová situace žalobce jednoznačně řešena prostřednictvím zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), nikoliv zákona o azylu.
26. Na plné odůvodnění usnesení č. j. 7 Azs 186/2022-19 soud v podrobnostech odkazuje a pro účely tohoto rozhodnutí připomíná některé nosné argumenty.
27. Již jen z faktu, že úprava doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu je provedením kvalifikační směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany), vyplývá, že doplňková ochrana podle zákona o azylu měla být omezena na případy, které v zásadě pokrývala ochrana plynoucí z mezinárodních lidskoprávních standardů, jejímž základním kamenem je lidskoprávní princip *non-refoulement* (usnesení č. j. 7 Azs 186/2022-19, bod 31).
28. Pozitivní závazek zabránit vycestování cizince, pokud by takové vycestování bylo rozporu s čl. 8 Úmluvy, přitom není projevem (uprchlického ani lidskoprávního) principu *non-refoulement*, který se omezuje na závažná porušení práva na život a zdraví, důstojnost a integritu a osobní svobodu ve státě, kam má být cizinec navrácen (tamtéž, bod 30).
29. Definiční kritéria pro stanovení okruhu osob majících nárok na status doplňkové ochrany vymezuje čl. 2 písm. f) ve spojení s čl. 15 kvalifikační směrnice. Ustanovení obdobné § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu kvalifikační směrnice neobsahuje. Zákonodárce smísl v § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu dohromady dva svou povahou odlišné a na sobě relativně nezávislé instituty, a sice doplňkovou ochranu jako právní status obdobný azylu a zákaz navrácení. Jak poukázal sedmý senát, mezinárodní ochrana ve formě právního statusu (*asylum*) se mimo azylově relevantní situace a případy nebezpečí vážné újmy na životě, zdraví a lidské důstojnosti v mezinárodní praxi uděluje ze soucitných důvodů (*compassionate reasons*). Zajištění jednoty rodiny i zájem dítěte jsou kritérii zvažovanými při udělování ochrany ze soucitných důvodů, taková ochrana se však udělí jen ve výjimečných humanitárních případech. Především však na mezinárodní ochranu ze soucitných důvodů není právní nárok (tamtéž, bod 33).
30. Zdejší soud se plně ztotožňuje s hodnocením sedmého senátu, že zákonodárce při úpravě doplňkové ochrany transponoval kvalifikační směrnici nekorektně (či přinejmenším

výrazně extensivně). Podle čl. 3 kvalifikační směrnice sice členské státy mohou zavést nebo zachovávat příznivější normy pro určování osob splňujících podmínky pro získání postavení osob, které mají nárok na doplňkovou ochranu, musí však být slučitelné s touto směrnicí (srov. rozsudky Soudního dvora ze dne 18. 12. 2014 ve věci C-542/13, *M'Bodj*, a ze dne 9. 11. 2010 ve spojených věcech C-57/09 a C-101/09, *B a D*). Z kvalifikační směrnice tak neplynou požadavky ovlivňující výklad kritérií pro přiznání statusu osoby s nárokem na doplňkovou ochranu, které vnitrostátní zákonodárce zavedl nad rámec kvalifikační směrnice (srov. citovaný rozsudek Soudního dvora ve věci *M'Bodj*, body 28, 31, 43). Fakt, že zákonodárce při zavedení institutu doplňkové ochrany do zákona o azylu důsledně nerespektoval úpravu v kvalifikační směrnici, proto není určující pro širší výkladu § 14a odst. 2 písm. d) tohoto zákona (usnesení č. j. 7 Azs 186/2022-19, bod 34).

31. Český zákonodárce tedy přijal úpravu výrazně nad rámec kvalifikační směrnice. Tato skutečnost sice sama o sobě neznamená, že by české orgány tento vnitrostátní „nadstandard“ ku prospěchu žadatelů o mezinárodní ochranu neměly aplikovat pro rozpor s kvalifikační směrnicí, stejně tak to ale znamená, že by unijní právo předepisovalo jakoukoli širší výkladu doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Pokud by z unijního práva pro širší výkladu doplňkové ochrany mělo vůbec něco plynout, tak spíše zužující výklad vnitrostátního nadstandardu, který se odpoutává od jednotného unijního rámce, než jeho další výkladové judikatorní nafukování (tamtéž, bod 35).
32. Z výše uvedených důvodů sedmý senát uzavřel, že udělování doplňkové ochrany z důvodu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu je třeba omezit na případy, kdy by vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR a zároveň představovalo újmu na právech jednotlivců plynoucích z mezinárodních závazků *typově a závažností srovnatelnou* s újmou podle § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu. Smyslem doplňkové ochrany není být prostředkem zabraňujícím rozporu vycestování s čl. 8 Úmluvy. Takový rozpor má být posuzován v řízeních podle zákona o pobytu cizinců, který k tomu také obsahuje odpovídající procesní nástroje (tamtéž, body 36 a 37).
33. S tímto závěrem se zdejší soud plně ztotožňuje, a proto z něj při posouzení nyní předložené žaloby vychází [byť má za to, že ani druhá judikatorní linie (srov. usnesení č. j. 7 Azs 186/2022-19, bod 22 až 25) by s ohledem na skutkové okolnosti nyní posuzované věci nevedla k opačnému výsledku, viz dále body 35 a násl.].
34. V nyní posuzované věci soud ve shodě s žalovaným neshledal žádné výjimečné okolnosti, které by odůvodňovaly, aby situace žalobce byla řešena prostřednictvím doplňkové ochrany, a nikoliv zákona o azylu.
35. Žalobce připouští, že si je vědom rizika, které pro něj při posuzování případné žádosti o pobytové oprávnění představuje trestní odsouzení. Skutečnost, že se cizinec dopustil trestné činnosti, která by mohla být posouzena jako překážka pro udělení pobytového oprávnění, však nemůže vést k odůvodnění žádosti o mezinárodní ochranu. Takový výklad by byl zcela proti smyslu a účelu mezinárodní ochrany, která má poskytovat ochranu v případě, že cizincům hrozí pronásledování nebo vážná újma za současného selhání státní ochrany. Smyslem mezinárodní ochrany naopak není být záchytnou sítí pro cizince, kteří z důvodu své trestné činnosti nezískají povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců. V této souvislosti lze rovněž připomenout ustálenou judikaturu, podle které je mezinárodní ochrana specifickým institutem sloužícím jako štít lidem, kterým hrozí v jejich vlasti pronásledování či vážná újma ve smyslu zákona o azylu a neslouží k legalizaci pobytu

cizinců, kteří nezískali nebo pozbyli pobytové oprávnění (viz např. rozsudky NSS ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, č. 18/2003 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení ze dne 24. 1. 2017, č. j. 2 Azs 264/2016-59).

36. Případné neudělení pobytového oprávnění podle zákona o pobytu cizinců je plně soudně přezkoumatelné. Zákon o pobytu cizinců zároveň poskytuje prostor pro vyvažování důsledku plynoucích z trestné činnosti a dopadů do soukromého a rodinného života. Ostatně z tohoto důvodu nebylo žalobci uloženo správní vyhoštění. Žalobce se ani nepokusil pobytové oprávnění podle zákona pobytu získat (taková skutečnost přinejmenším nevyplývá ani z jeho tvrzení ani ze správního spisu), jeho v žalobě vyjádřená obava z neúspěchu je proto zcela nepodložená.
37. V případě žalobce navíc přistupuje významná skutečnost spočívající v tom, že jeho manželka a nezletilá dcera jsou občankami ČR.
38. Podle čl. 5 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, mohou členské státy vyžadovat od rodinných příslušníků ze třetích zemí, kteří se stěhují za občanem EU, na kterého se uplatňuje směrnice, nebo jej následují, vstupní víza. Takoví rodinní příslušníci nicméně mají nejen právo vstoupit na území členského státu, ale také právo na obdržení vstupního víza [srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 31. 1. 2006, C-503/03, *Komise proti Španělsku*, bod 42, a bod 2.2.1 „sdělení Komise o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států“ ze dne 2. 7. 2009, KOM (2009) 313 v konečném znění]. Soudní dvůr také dovodil, že právo na vstup a pobyt na území členského státu poskytované státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů EU, kteří využili svého práva volného pohybu, vyplývá již z pouhého rodinného vztahu s občanem EU [rozsudek ze dne 14. 4. 2005, *Komise ES proti Španělskému království*, C-157/03, bod 28]. To je odlišuje od jiných státních příslušníků třetích zemí, kteří takové právo nemají.
39. Tyto závěry je přitom třeba s ohledem na vnitrostátní „dorovnání“ v § 15a zákona o pobytu cizinců vztáhnout též na rodinného příslušníka občana ČR, byť svého práva volného pohybu nevyužil. Pokud český zákonodárce rozhodl o rozšíření právní úpravy přijaté původně na úrovni Evropské unie pro přeshraniční situace rovněž na situace čistě vnitrostátní, nemůže aplikační praxe správních orgánů do takto rozšířeného aplikačního rámce zpětně vsouvat zužující podmínky, které se vztahovaly na přeshraniční situace v rámci Evropské unie, avšak ve vnitrostátních situacích nemohou nalézt racionální uplatnění (rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2023, č. j. 3 Azs 271/2022-26, č. 4480/2023 Sb. NSS).
40. Z tohoto důvodu se bude na žalobce v rámci případného řízení o udělení pobytového oprávnění vztahovat (být nepřímou, na základě odkazu ve vnitrostátním právu) mimo jiné čl. 27 odst. 2 směrnice 2004/38/ES, podle kterého „[o]patření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti.“
41. Soud tímto nijak nepředjímá, zda by byla případná žádost žalobce o pobytové oprávnění rodinného příslušníka občana ČR (EU) úspěšná (právo na ochranu rodinného a soukromého života není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů), pouze tím

dokládá, že situace žalobce může a má být posouzena v rámci řízení podle zákona o pobytu cizinců. Podle tohoto zákona lze zajistit i ochranu práv vyplývajících z čl. 8 Úmluvy či z čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Není proto žádného důvodu, aby byl případný zásah do rodinného a soukromého života žalobce řešen prostřednictvím doplňkové ochrany.

42. V této souvislosti soud rovněž připomíná závěry Nejvyššího správního soudu uvedené v usnesení ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008-52, podle nichž „rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu či rozhodnutí o neudělení azylu ani doplňkové ochrany v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území ČR, jsou-li k tomu dány rodinné důvody, tuto otázku je však třeba řešit dle [zákona o pobytu cizinců]. Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany tedy zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území ČR. V takovém případě tedy není ani relevantní důvod pro to, aby správní orgán rozhodující o azylu či správní soud přezkoumávající takové rozhodnutí upřednostňoval ve smyslu čl. 10 Ústavy ustanovení stěžovatelkou uváděného článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluvy o právech dítěte či jiných mezinárodních smluv zakotvujících právo na soukromý a rodinný život či základní práva dítěte před ustanoveními soudního řádu správního či zákona o azylu, neboť žádná kolize mezi těmito normami za daných okolností nenastává.“
43. Soud proto přisvědčil žalovanému, že důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu nebyly v posuzované věci dány. Žalovaný zohlednil všechny rozhodné skutečnosti a soud se s ním shoduje v závěru, že v nyní posuzované věci nejsou dány natolik výjimečné okolnosti, které by přiznání doplňkové ochrany odůvodňovaly.
44. Byť žalobce netvrdí, že mu měl být udělen humanitární azyl, soud pro úplnost připomíná, že na udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu není právní nárok, je možné jej udělit pouze v případech zvláštního zřetele hodných a konečně posouzení je otázkou správního uvážení žalovaného. Správní rozhodnutí proto v tomto ohledu podléhá pouze omezenému soudnímu přezkumu. Soud zkoumá pouze to, zda správní orgán nepřekročil meze správního uvážení nebo zda toto uvážení nezneužil (viz § 78 odst. 1 s. ř. s.). Za tímto účelem pak posuzuje, zda správní rozhodnutí nebylo zatíženo svévolí rozhodujícího orgánu, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (viz např. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, nebo usnesení NSS ze dne 24. 3. 2014, č. j. 8 Azs 16/2013-56, bod 8). Takové vady soud v napadeném rozhodnutí neshledal. Žalobce neuvedl v žalobě žádné důvody, které by bylo možné považovat za důvody zvláštního zřetele hodné, a takové důvody nevyplývají ani ze správního spisu. Samotná přítomnost rodinných příslušníků na území ČR (byť se jedná o občany ČR) udělení humanitárního azylu neodůvodňuje, ale naopak svědčí o tom, že pobytovou situaci je možné řešit prostřednictvím zákona o pobytu cizinců.
45. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalovaný zjistil stav věci v rozsahu, který byl potřebný pro posouzení podmínek pro udělení mezinárodní ochrany, jeho závěr o nedůvodnosti žalobcovy žádosti je souladný se zákonem i mezinárodními závazky a je s ohledem na tvrzení žalobce a další skutkové okolnosti dostatečně odůvodněný.

IV. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

46. Soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
47. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o žalobě žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť jim soud neuložil žádnou povinnost (§ 60 odst. 5 s. ř. s.)

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. listopadu 2023

Mgr. Věra Pazderová, LL.M., M.A., v. r.
soudkyně